

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลของโครงการพัฒนาการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควันต่อสมาชิกสหกรณ์ กองทุนสวนยาง : กรณีจังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นายประวิทย์ ประกอบปราบ
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมของเกษตรกรชาวสวนยางที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง รวมทั้งผลและปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานของโครงการพัฒนาการผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ประชากรในการศึกษา คือ สหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลา ซึ่งรัฐได้ดำเนินการจัดตั้ง และก่อสร้างโรงอบ/รมยาง จากเงินงบประมาณแผ่นดินปี 2537 ให้จำนวน 42 สหกรณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้กระบวนการสร้างต้นไม้ปัญหา (problem trees) เพื่อกำหนดกรอบตัวแปรเบื้องต้น การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิผล การดำเนินงานของสหกรณ์ และการสุ่มตัวอย่างสมาชิก คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลสหกรณ์ใน 10 สหกรณ์ที่ได้คัดเลือกไว้ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกจำนวน 286 ราย คณะกรรมการจำนวน 50 ราย และเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลสหกรณ์ จำนวน 20 ราย แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกของทั้ง 10 สหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 45.25 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน เฉลี่ย 4.43 คน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 6-8 ปี ประกอบอาชีพทำสวนยางเป็นอาชีพหลัก และมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีฐานะความเป็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ในระดับปานกลาง สำหรับผลการดำเนินธุรกิจระหว่างปี 2539-2545 ของสหกรณ์ตัวอย่าง 9 สหกรณ์ (เนื่องจากมี 1 สหกรณ์ที่หยุดดำเนินธุรกิจไม่สามารถรวบรวมข้อมูลผลทางธุรกิจได้) มีทุนเรือนหุ้น 2,484,700 บาท สินทรัพย์ 9,861,470.74 บาท ปริมาณธุรกิจ 294,050,861.54 บาท และผลกำไร 10,775,984.74 บาท สหกรณ์ส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจรวบรวมผลผลิต โดยการซื้อน้ำยางสดจากสมาชิกมาผลิตเป็นยางแผ่นรมควันเป็นหลัก สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในสหกรณ์ในระดับปานกลาง มีความคิดเห็นในลักษณะเห็นด้วยต่อความยุติธรรมในการได้รับผลประโยชน์จากสหกรณ์และต่อการดำเนินงานของโครงการ จากการวิเคราะห์

สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสมาชิก คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของสหกรณ์ พบว่าความรู้ความเข้าใจอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ของสมาชิก ความรู้ความสามารถ ด้านการจัดการของคณะกรรมการ ความซื่อสัตย์ของคณะกรรมการ ลักษณะความเป็นผู้นำ ของคณะกรรมการ ความสามารถในการต่อรองของคณะกรรมการ และการประสานความร่วมมือ ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในส่วนของสำนักงานสหกรณ์จังหวัด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กับผลทางสังคมด้านการมีส่วนร่วม และความยุติธรรมในการได้รับ ผลประโยชน์ของสมาชิก เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุระหว่างตัวแปรอิสระข้างต้นกับตัวแปรตาม ทั้งทางธุรกิจและทางสังคม พบว่ามีเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจอุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ของสมาชิก และความซื่อสัตย์ของคณะกรรมการ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมและ ความยุติธรรมในการได้รับผลประโยชน์ของสมาชิก ส่วนปัญหาในการดำเนินงาน พบว่ามีกลุ่ม ตัวอย่างจำนวนไม่มากนักที่กล่าวถึงเรื่องนี้โดยระบุว่า สาเหตุสำคัญที่สหกรณ์มีปัญหาเกิดขึ้น เนื่องมาจากคณะกรรมการขาดความรู้ด้านการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจและความไม่เหมาะสม และการชำรุดทรุดโทรมของอุปกรณ์การผลิต

Thesis Title	Effects of Air-Dried Sheet / Ribbed-Smoked Sheet Production Development Project on Members of Rubber Plantation Fund Cooperatives : The Case of Changwat Songkhla
Author	Mr. Prawit Prakobpran
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2004

Abstract

The purposes of this study were to investigate economic and social factors of the members of the Rubber Plantation Fund Cooperatives, including results and problems caused by the operation of the Air-Dried Sheet/Ribbed-Smoked Sheet Production Development Project and to study factors affecting the success of the Rubber Plantation Fund Cooperatives. The population of the study was the 42 Rubber Plantation Fund Cooperatives in Changwat Songkhla whose smoke plants were founded by the government and funded by the 1984 fiscal budget. Data collection used in this study included : problem tree techniques to identify the primary variables, the collecting of the secondary data of the results of the cooperative operation, and interviewing of members, committee and staff of the ten chosen cooperatives, using questionnaires. The selected subjects were 286 members, 50 committee, and 20 staff of the Rubber Plantation Fund Cooperatives. The data interviewed was analyzed statistically.

It was found that the average age of the members of the ten cooperatives was 45.25 years old, mostly with elementary schooling and 4.43 members in each family. Most of them had been members of the cooperatives for 6-8 years. Their major occupation was rubber production, having their own pieces of land with a middle class living status. Most of them moderately understood cooperative ideology, principles and operation. The results of the operation of the nine cooperatives (data from one cooperative was not obtained due to the termination of the cooperative) during 1986-1992 were as follows: 2,484,700.00 baht shares capital, 9,861,470.74 baht asset, 294,050,861.54 baht business volume and 10,775,984.74 baht profit. The cooperatives collected member's products by purchasing latex from the members to produce mainly

ribbed smoked rubber sheets. The majority of the members moderately participated in the operation of the cooperatives. They had positive attitudes towards the fairness of benefits they received and the operation of their projects. By using correlation analysis between factors of the members, the committee and the staff, and the success of the cooperatives, it was found that the members' understanding of the cooperative ideology, principles and operation; the committee's management knowledge and capacity, honesty, leadership, and the bargaining ability; and the cooperation between cooperative staff were significantly correlated (at 0.05 level) with the members' participation and the fairness of benefits for the members. When using regression analysis between the earlier mentioned independent variables and dependent variables in both social and business aspects, it was found that two variables: the members' understanding of the cooperative ideology, principles, and operation, and the committee's honesty affected the members' participation and the fairness of the benefits the members received. In terms of problems of cooperative operation, it was found that only some members mentioned about it, stating that the important causes of the cooperative problems was due to the committee's lack of business management knowledge, and the inappropriateness and damage of the production facilities.